

Inhoud

1. Een jongen uit Amsterdam	7
2. Hippië, punker, anarchist	10
<i>Uit mijn dagboek (1): Politieke correctheid</i>	<i>14</i>
3. Weg uit Nederland	18
4. Liefde en armoede in Argentinië	21
5. Terug naar huis	24
6. De computerwereld	27
7. Een nieuw gezin	29
8. Toen mijn hoofd niet meer meewerkte	32
9. Bitcoins en een kwart miljoen	40
10. Alles verdwijnt	46
11. De vrouw op het scherm	53
12. Schulden, wanhoop en verlies	62
<i>Uit mijn dagboek (2): Hostel</i>	<i>69</i>
13. Het Leger des Heils	72
14. De kunst van het bedelen	81
15. De mensen die bleven staan	91
<i>Uit mijn dagboek (3): Werk</i>	<i>105</i>
16. Rijkere zonder geld	108
17. Colombia	117
<i>Uit mijn dagboek (4): Bogotá</i>	<i>125</i>
18. Hoop is ook een bezit	127

Dankbetuiging

Deze mensen hebben mij geld geleend
toen ik het het hardst nodig had
en daar zal ik ze altijd dankbaar voor zijn:

Alex

Ria

Lucien en Bea

Diego

Dorine

Een jongen uit Amsterdam

Ik ben geboren op 5 november 1961 in de Mercatorstraat in Amsterdam.

Veel weet ik daar natuurlijk niet meer van. Je wordt geboren, je ligt wat te schreeuwen en ondertussen nemen andere mensen de beslissingen. Waar je woont, met wie je een kamer deelt en of er überhaupt ruimte voor je is: niemand die het je vraagt.

Wij woonden met zijn zevenen in een huis dat daar eigenlijk niet voor bedoeld was. Mijn vader, mijn moeder, twee oudere broers, twee zussen en ik. Mijn twee broers en ik sliepen bij elkaar op één kamer. Mijn zussen hadden een andere kamer en mijn ouders de derde. Aan het voeteneind van het bed van een van mijn broers was een soort houten slaapplaats getimmerd.

Hopeloos benauwd was het.

Mijn vader werkte bij de spoorwegen. Hij had geen rijbewijs en ging op de fiets naar zijn werk, in een lange blauwgrijze jas. Mijn moeder deed de administratie en nam thuis de belangrijkste beslissingen. Zo was de verdeling. Mijn vader was een goede man, maar ook een zenuwlijer. Dat heb ik waarschijnlijk van hem.

Als de kinderen ruzie maakten tijdens een spelletje, kon hij behoorlijk driftig worden. Mijn zus vertelde later dat hij eens een pak speelkaarten uit het raam had gegooid. Ook zette hij een keer het hele Monopolyspel op straat. Daar kreeg hij blijkbaar vrij snel spijt van, want niet lang daarna ging hij het weer ophalen.

Mijn vader bemoeide zich verder niet overdreven veel met de opvoeding. Hij had zijn eigen bezigheden. Hij verzamelde postzegels en speelde schaakpartijen van grootmeesters na. Zelf kon hij ook heel behoorlijk schaken. Voor de spoorwegen werd hij soms naar andere landen uitgezonden en hij kwam met bekeraars thuis.

Hij kwam zelf uit een gezin met vijf jongens. Een van zijn broers heette Wim. Wim was een beetje simpel en werd op school veel gepest. Mijn vader sprong dan voor hem in de bres.

Mijn vader was opgegroeid op een boot die suiker vervoerde. Over zijn eigen vader sprak hij niet met veel liefde. Die had losse handjes,

mooi blond haar en gedroeg zich volgens de verhalen graag als versierder. Dat was voor zijn vrouw waarschijnlijk minder aantrekkelijk dan voor hemzelf.

Een van de verhalen uit die familie ging over de oorlog. Een Joodse man zou dozen met schoenen bij mijn grootvader hebben opgeslagen. Als hij terugkwam, zou hij ze terugkrijgen. Kwam hij niet terug, dan mocht mijn grootvader ze houden.

De man kwam niet terug.

Toen de dozen uiteindelijk werden geopend, bleken er alleen linkerschoenen in te zitten.

Mijn grootvader was razend. Dat vond ik als kind vooral een wonderlijk verhaal. Pas veel later begrijp je dat het verhaal eigenlijk helemaal niet grappig is. Een man was verdwenen en niemand sprak over wat er met hem gebeurd kon zijn. De linkerschoenen bleven over.

Van mijn eerste jaren in de Mercatorstraat herinner ik me losse beelden.

Aan de overkant lag het Erasmuspark. Op het Mercatorplein was een winkel waar ik speelgoedautootjes kocht. Om de hoek woonde een vriendje dat waarschijnlijk Arnold heette. Verderop in de straat woonden Anton en Katrien, vrienden van mijn oudste broer Rob.

Ik was al jong bezig met handel. Ik zette het oude speelgoed van mijn broers en zussen op straat en probeerde het te verkopen. Of zij het daarmee eens waren, weet ik niet meer. Waarschijnlijk had ik dat niet gevraagd. Ondernemen begint tenslotte vaak met spullen die al van iemand anders zijn.

Op de hoek zat een café.

Ik wilde daar dolgraag naar binnen om een pilsje te drinken. Ik was een jaar of vijf, dus daar zaten een paar praktische bezwaren aan. Het zoontje van de eigenaar werd altijd Erik van het café genoemd. Ik was jaloeers op hem. Hij woonde als het ware in de buurt van een wereld waar ik nog niet naar binnen mocht.

Daar moet mijn liefde voor cafés zijn begonnen.

Mijn eerste verliefdheid dateert ongeveer uit dezelfde tijd. Ik weet haar naam niet meer, maar ik weet nog wel dat ze een bruin nepleren jurkje droeg. Volgens mijn herinnering hebben we zelfs getongzoend. Het is mogelijk dat mijn geheugen daar in de loop van

zestig jaar een wat spectaculairder verhaal van heeft gemaakt, maar ik houd het erop dat het zo is gegaan.

Een vriendin van mijn zusje heette Carla. Ze had kort zwart haar en droeg een spijkerrokje. Ook op haar was ik verliefd, al was ik toen pas zes of zeven. Sommige beelden verdwijnen uit je geheugen. Andere blijven er blijkbaar levenslang in hangen.

Ik ging in de Mercatorstraat naar het eerste jaar van de lagere school. De juf vond het jammer toen ik vertrok. Ik was volgens haar een pienter kereltje.

In 1969 kreeg mijn vader via de Nederlandse Spoorwegen een huis aangeboden in Landsmeer. Een hoekhuis aan de Klaverstraat.

Ik herinner me dat ik voor in de grote verhuishwagen zat. We reden Amsterdam uit en gingen naar een dorp dat direct aan Amsterdam-Noord grensde. Voor een volwassene was het geen wereldreis. Voor mij was het een compleet nieuw leven.

Het belangrijkste nieuws was dat ik een eigen kamer kreeg.

Mijn eigen kamer.

Na jaren met mijn twee broers in één benauwde ruimte te hebben geslapen, kreeg ik opeens een deur die ik achter me dicht kon trekken. Een plek waar niet voortdurend iemand anders aanwezig was. Een stukje wereld dat van mij alleen was.

God, wat was ik daar blij mee.

Misschien begon daar iets wat later steeds terugkwam: het verlangen om weg te gaan, om ruimte te vinden en om mijn eigen leven te leiden. Eerst was die eigen wereld niet groter dan een slaapkamer in Landsmeer.

Later zou Nederland zelf te klein worden.

Maar zover was het nog lang niet. Eerst moest ik naar een nieuwe school, nieuwe vrienden maken en ontdekken dat een eigen kamer nog niet betekende dat je ook werkelijk vrij was.

Hippie, punker, anarchist

Op de lagere school hadden we twee hippieleraren.

Tenminste, zo zagen ze eruit. Lang haar, baardje, een gitaar erbij. Op vrijdagmiddag speelde een van hen liedjes uit de jaren zestig. Dat hoorde blijkbaar bij de opvoeding: rekenen, taal en daarna een man met een baard die op een gitaar sloeg.

Het betekende niet automatisch dat zulke mensen vriendelijk waren. Een van die leraren maakte een zwakkere leerling graag belachelijk. Die jongen kon slecht tegen druk. Als hij zenuwachtig werd, begon hij te stotteren en te schreeuwen. Daar werd dan om gelachen. Wij lachten mee. Kinderen zijn niet vanzelf goede mensen. Ze kijken eerst wat de rest doet.

De leraar lachte, dus wij lachten ook.

Jaren later denk je: wat een klootzak.

Toen dacht ik er niet over na.

Thuis waren wij een traditioneel links arbeidersgezin. Mijn vader werkte bij de spoorwegen, mijn moeder deed het huishouden en iedereen hoorde ongeveer te weten hoe de wereld in elkaar zat.

Arbeiders waren links.

Rijke mensen waren rechts.

Links was goed.

Rechts was verdacht.

Mijn oudste broer maakte het ingewikkeld door VVD te stemmen.

Niemand begreep waar hij dat vandaan had. In de straat woonde ook ergens een man van wie bekend was dat hij VVD'er was. Een vriendje en ik liepen voorzichtig langs zijn huis. Je wist tenslotte maar nooit. Straks stond hij opeens in zijn tuin.

Zo keek ik als kind naar politiek. Niet als een verzameling ideeën, maar als verschillende soorten mensen. Bij ons hoorde je bij links. Rechts woonde ergens anders en kon onverwachts naar buiten komen.

Op de middelbare school begon dat overzichtelijke wereldbeeld langzaam uit elkaar te vallen.

Ik ging naar het atheneum. Dat klinkt behoorlijk indrukwekkend,

zeker achteraf. Ik was blijkbaar slim genoeg om er te komen. Of ik ook verstandig genoeg was om er te blijven, is een andere kwestie. De eerste jaren ging het nog min of meer normaal. Daarna raakte ik bevriend met een paar Molukse jongens op school. Zij hadden lang haar, net als ik, en ze blowden.

Lang haar was toen al bijna ouderwets. De jaren zestig waren voorbij, maar wij hadden dat bericht nog niet helemaal verwerkt.

We gingen liever naar het park dan naar de les.

Daar zaten we te roken en te blowen terwijl op school iemand waarschijnlijk iets belangrijks uitlegde. Algebra misschien. Franse werkwoorden. De oorzaken van de Eerste Wereldoorlog. Dingen waarvan volwassenen hadden besloten dat je ze nodig had om later iets van je leven te maken.

Wij hadden op dat moment andere prioriteiten.

In het park hoefde je geen huiswerk te maken. Niemand vroeg of je je boeken bij je had. Je hoefde niet op te letten en je kreeg geen onvoldoende omdat je met je gedachten ergens anders zat.

Je zat gewoon.

Je rookte.

Je lachte.

En de middag verdween vanzelf.

Ik werd eerst een soort late hippie. Dat was waarschijnlijk vooral een kwestie van lang haar, blowen en niet te veel ontzag hebben voor gezag. Erg uitgewerkt was mijn levensbeschouwing nog niet. Je bent op die leeftijd niet eerst maanden bezig een ideologie te bestuderen voordat je je haar laat groeien.

Je doet iets.

Daarna bedenk je wel waarom.

Toen begon de punk.

Daarmee was het definitief afgelopen met serieus schoolbezoek.

Punk paste beter bij me dan hippie. Hippies wilden vrede, liefde en bloemen. Punkers wilden herrie maken, er zo vreemd mogelijk uitzien en zorgen dat gewone mensen zich ongemakkelijk voelden.

Dat laatste sprak me bijzonder aan.

Het was een heerlijke tijd. Hoe gekker je eruitzag, hoe beter. Je hoefde niet mooi te zijn. Je hoefde niet netjes te zijn. Je hoefde

vooral niet te voldoen aan wat andere mensen normaal vonden.

Sterker nog: als iemand geschokt naar je keek, had je het goed gedaan.

Hoe dat er in de praktijk uitzag, weet ik nog precies. Op een avond onder invloed van drank en lsd sloeg ik met mijn blote vuist het raam van een drankzaak in.

De enige die me daarna nog thuis kwam opzoeken was Hans Kok. Hij zou later in een politiecel overlijden.

Bijna alles kon.

Bijna alles mocht.

En als het niet mocht, was dat meestal juist een reden om het toch te doen.

De punkers op mijn school waren merkwaardig genoeg vaak rechts.

Dat begreep ik eerst niet. Punk was toch tegen de gevestigde orde?

En rechts, dat waren toch de mensen in nette pakken die bang waren dat iemand hun tuin binnenkwam?

Blijkbaar zat de wereld ingewikkelder in elkaar.

Ik ontdekte dat rechtse mensen ook gewone mensen konden zijn.

Nou ja, die punkers waren niet bepaald gewoon, maar u begrijpt wat ik bedoel. Een politieke voorkeur bleek niet automatisch te zeggen of iemand aardig, slim, laf of krankzinnig was.

Dat had ik rond mijn veertiende eigenlijk al door: je kunt mensen beter beoordelen op wat ze doen dan op het vakje waarin ze zichzelf hebben gezet.

Een opvallend wijze gedachte voor iemand die ondertussen zijn schoolloopbaan aan het vernielen was.

Want leren deed ik steeds minder.

Ik spijbelde.

Ik blowde.

Ik ging op in de punkwereld.

De school interesseerde me niet meer en na twee keer te zijn blijven zitten, vertrok ik zonder diploma.

Dat klinkt nu als een belangrijk beslismoment. Alsof ik op een ochtend voor de spiegel ging staan en zei: 'Peter, vandaag kies jij voor een ander leven.'

Zo ging het natuurlijk niet.

Het gebeurde langzaam.

Eerst mis je een les.

Dan een middag.

Dan maakt het niet meer uit of je maandag komt, want dinsdag heb je toch ook niets gedaan. Vervolgens loop je achter en wordt teruggaan steeds vervelender. Op een gegeven moment ben je niet meer een leerling die af en toe spijbelt. Je bent iemand die toevallig nog op een school staat ingeschreven.

Ik had geen plan voor wat daarna moest komen.

Dat vond ik ook niet nodig.

Plannen waren iets voor mensen die precies wisten waar ze over vijf jaar wilden wonen, welk beroep ze wilden hebben en hoeveel geld ze daarvoor moesten sparen. Ik wist vooral wat ik niet wilde.

Ik wilde niet mijn hele leven gehoorzamen.

Niet iedere ochtend op dezelfde tijd ergens verschijnen omdat iemand anders dat had bepaald.

Niet netjes binnen de lijnen blijven.

Niet hetzelfde worden als iedereen die ik probeerde te choqueren.

Ik wilde vrijheid.

Wat vrijheid precies was, wist ik nog niet. Waarschijnlijk dacht ik dat vrijheid betekende dat niemand je kon vertellen wat je moest doen.

Pas veel later ontdekte ik dat er ook een minder leuke kant aan zit.

Als niemand je vertelt wat je moet doen, moet je het namelijk zelf bedenken.

En als je geen geld hebt, geen diploma en geen plan, blijkt de wereld ineens een stuk minder onder de indruk van je vrijheid dan jijzelf.

Ik ging via uitzendbureaus werken en kwam in een Amsterdams kraakpand terecht. Dat paste bij de jongen die ik inmiddels geworden was. Geen vastomlijnde toekomst, geen keurige carrière en zeker geen hypotheek.

Wel een dak.

Voorlopig tenminste.

Een kraakpand had iets aantrekkelijks. Je woonde in een gebouw dat volgens andere mensen leeg moest blijven. Alleen dat al was een uitstekende reden om er wel te gaan wonen.

Het was vrijheid met tocht door de kieren.

Vrijheid met onzekerheid.
Vrijheid zonder garanties.
Ik vond het prachtig.
Mijn leven leek eindelijk begonnen.
Niet het leven dat leraren, ouders of werkgevers voor me konden bedenken, maar mijn eigen leven. Rommelig, onvoorspelbaar en zonder duidelijke bestemming.
Ik wist nog niet dat ik niet lang daarna Nederland zou verlaten.
Ook wist ik niet dat ik in Israël een vrouw zou ontmoeten, met tweehonderd gulden naar Argentinië zou vertrekken en daar vader zou worden.
Dat soort dingen weet je nooit vooraf.
Gelukkig maar.
Anders zou niemand eraan beginnen.

Uit mijn dagboek (1): Politieke correctheid

Ik ben opgegroeid in een gezin van zeven. Vader, moeder en twee oudere broers en twee zussen. Wij waren een traditioneel links arbeidsgezin, vader werkte bij de Spoorwegen, moeder deed het huishouden en voedde de kinderen op.

Nu was het vreemde dat mijn oudste broer rechts was. Jawel, terwijl wij allemaal brave socialisten of zo waren, stemde mijn oudste broer VVD. Niemand wist waar hij dat vandaan had. Vanzelfsprekend was hij daarmee een buitenbeentje in het gezin, want hallo, ja? VVD-er, rechts?

In de straat was er ook ergens een buurman van wie bekend was dat hij VVD stemde. Daar liepen ik en mijn vriendje van twee huizen verderop altijd een beetje voorzichtig langs, want je weet maar nooit, die zou je zomaar opeens in de tuin kunnen zien, we werden al een beetje angstig bij het idee alleen.

Hippiecultuur

Op school hadden we twee hippie leraren, keurig met baardje en lang haar en elke vrijdagmiddag speelde er een-tje op zijn gitaar wat jaren-zestig-nummers.

Niet dat het er eentje van weerhield om een wat zwakkere leerling, die snel driftig werd en begon te schreeuwen en stotteren als hij onder druk kwam te staan, volslagen belachelijk te maken, trouwens. Zal wel bij de hippiecultuur

hebben gehoord of zo, geen idee, weet nog wel dat iedereen er in de klas hard om kon lachen en verder dachten we er niet over na.

Op een gegeven moment ging ik naar de middelbare school, en daar ging het na een jaar of twee fout, want ik raakte eerst in contact met een paar blowende medeleerlingen van Molukse afkomst die nog lang haar hadden, net als ik en daarmee waren we al een uitstervende soort, want de jaren zestig waren allang voorbij.

Dus spijbelen en blowen in het park in plaats van studeren en een jaartje of zo later begon de punktijd en toen was het helemaal afgelopen met serieus schoolbezoek.

Rechtse types

Vreemd genoeg waren de meeste punkers van mijn school rechtse types die niks van links wilden weten. Oké, ik kwam er eindelijk achter dat rechtse mensen ook eigenlijk dood-normale mensen waren (nou ja, niet die punkers dan, maar in het algemeen, bedoel ik).

Dat had ik dus op mijn veertiende of zo al door.

God, wat een heerlijke tijd van absolute vrijheid brak aan, het was punk om er zo maf mogelijk uit te zien en de hele zooi zo veel mogelijk te choqueren, bijna alles kon en mocht, niemand die er wat van durfde te zeggen.

Ik ben oprecht blij dat ik in die tijd jong was.

De tijdgeest bleef echter voorlopig nog ongestoord links,
een zware politieke correctheid waar ik me toen al godzij-
dank van los had geschud maar die nog decennia lang zou
aanhouden, met desastreuze gevolgen mag ik wel zeggen.

Weg uit Nederland

Nadat ik het atheneum zonder diploma had verlaten, rolde ik het werkende leven in via uitzendbureaus. Het ene baantje volgde op het andere en ondertussen woonde ik in een kraakpand in Amsterdam. Dat paste eigenlijk uitstekend bij hoe ik toen in het leven stond. Ik wilde vrijheid, geen vastomlijnd bestaan en vooral zo weinig mogelijk mensen die mij vertelden wat ik moest doen.

Alleen bleek vrijheid in Amsterdam na een tijdje ook gewoon te bestaan uit werk aannemen wanneer het beschikbaar was, geld uitgeven zolang het er was en daarna maar weer zien wat er kwam. Ik had geen opleiding afgemaakt en geen duidelijk beroep gekozen. Mijn toekomst lag niet klaar in een mapje. Er was geen plan waarin stond wat ik op mijn vijfentwintigste bereikt moest hebben.

Misschien trok juist daarom het buitenland me aan.

Nederland was overzichtelijk. Té overzichtelijk soms. Alles had een regel, een loket en iemand die wist hoe het hoorde. Voor iemand die zich graag verzette tegen alles wat hoorde, was dat op den duur niet erg aantrekkelijk. Ik wilde weg, al wist ik niet precies waarheen en al helemaal niet wat ik daar zou gaan doen.

Ik vertrok naar Israël.

Een romantische reden had ik ook. Ik was in Noorwegen een Israëli-sche meid tegengekomen die ik wilde opzoeken. Maar er speelde meer mee. Een psychopaat sloeg mijn ex-vriendin regelmatig in elkaar en had het ook op mij gemunt. Vertrekken was op dat moment niet alleen een verlangen naar de wereld, maar ook gewoon verstandig.

Over de praktische voorbereiding heb ik weinig meer te vertellen. Waarschijnlijk omdat die nauwelijks bestond. Ik ben nooit iemand geweest die eerst maandenlang verzekeringen vergelijkt, een begroting maakt en daarna een keurig reisschema uitprint. Als ik eenmaal vond dat ik ergens naartoe moest, dan ging ik.

In totaal bleef ik ongeveer acht maanden in Israël. Ik verbleef onder meer in een kibboets. Dat was in zekere zin precies de wereld die bij mijn ideeën van toen paste: samenleven, samen werken en niet